

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri pošnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Polom

ki ga je doživela boljševiška internacionala za letos za 1. avgust napovedano svetovno revolucijo, je še vedno predmet javne diskusije po svetovnem časopisju. V zvezi s tem se razpravlja že celo tudi o ruski krizi, o krizi komunizma, ki danes ni niti več senca tega, kar je pomenil še pred leti. Problem komunizma je problem Rusije. Komunizem v drugih državah je samo senca, samo odsev političnega razvoja v Rusiji, samo preračunano in plačano proselitstvo brez globljih ciljev. Zlasti komunizem v Jugoslaviji, o katerem se zadnje čase zopet mnogo govori in piše, je le smešna karikatura velike ideje, na kateri sloni stavba komunizma. So to večinoma iz inozemstva plačani agenti, ki mnogokrat sami niti ne vedo, čemu služijo, jemljejo pa za razne usluge denar, ker so gospodarske prilike težke. Dokler ni zatrta korupcija na najvišjih mestih, ne moreš zameriti revežu, ki se s famuljo bori za vsakdanji košček kruha, če ga zapelja lepa prilika hitrega zaslužka. In moskovska centrala je dozda še precej dobro zalagala svoje akcije po raznih drugih državah. Ali bo to storila tudi še naprej po letošnjem zlomu 1. avgusta in po dejstvu, da moč sovjetskega režima tudi v notranjosti Rusije same vedno bolj slabi, to je in ostane zaenkrat odprto vprašanje.

Ruski problem je problem gospodarski, problem kmetijske produkcije. Ideja kolektivnega gospodarstva je lahko sporna in se lahko o njej teoretično polemizira. A ta polemika nič ne spremeni na stvarnosti, ki je v vprašanju: ali se je sovjetom posrečilo si zagotoviti presežek kmetijske produkcije za izvoz v svrhu dobave nujno potrebnih surovin za nemoteni razvoj industrije? Tu je jedro. Dejstvo, da se sovjetom to ni posrečilo, da v kljub vsem represalijam ruski kmet ne da svojega žita, je porazno za sovjetsko gospodarsko politiko in tudi odločilno za trajnost sovjetskega režima, ki se mora baš ob tej skali prej ali slej zlomiti.

Ako pogledamo v zgodovino velikih svetovnih revolucij, najdemo skoro vedno isti pojav, da traja desetletja, predno se kolesa krvave revolucijske dobe zopet zasujejo v normalni tir. Kako dolgo je trajalo, predno je francoska revolucija prešla v ero umerjene demokracije! Tem deli bo to trajalo v kolosu, kakoršen je Rusija. Znani italijanski zgodovinar Angiello Ferrero se je te dni v daljši razpravi bavil s tem vprašanjem. On smatra boljševiški eksperiment v stvari za nadaljevanje francoske revolucije v skrajnem izhodnem delu Evrope, za prehodni fenomen, ki je moral priti po padcu carskega sistema, za prehodno fazo v političnem razvoju ruskega naroda. Ferrero smatra, da je zlom boljševizma neizogiben in da bo po zlomu Rusija stopila v demokratično periodo svojega razvoja. Da se je mogoče

Globoko v Sibiriji

ZRAKOPLOV »GROF ZEPPELIN« PLOVE OB NAJLEPŠEM VREMENU Z VELIKO HITROSTJO NAD NEOBLJUDENIMI, GORATIMI POKRAJINAMI SIBIRIJE.

MOSKVA, 17. avgusta. Po poletu nad Uralom, kjer je prispel nemški zrakoplovni kolos v zračne sfere Azije, je odplul direktno v Sibirijo in sicer proti mestu Tobolsku in od tam proti Bajkalskemu jezeru, kjer pričakujejo njegov prihod tekom današnjega dne.

S tem bi zrakoplov »Grof Zeppelin« absolviral polovico prve etape poleta iz Friedrichshafena v Tokio in sicer ob najkрасnejšem vremenu. Nепrestani zapadni vetrovi so dali zračni ladji tako letalsko sposobnost, da je samo s tremi motorji igraje lahko razvijala povprečno hitrost 140 km na uro. Med Uralom in reko Ob je preletel zrakoplov velikanske kompleksne gorečih gozdov, ki so razvijali tako močen in gost dim, da je bil zračni kolos cele ure zavrt v dim in je bil potnikom nemogoč vsak razgled.

Od Tobolska prične najtežavnejša prga poleta in sicer do Irkutska. Polet bo šel namreč na imenovani liniji nad skoro popolnoma neobljudenimi in goratimi predeli Azije. Brezžična postala v Irkutsku je že v zvezi z »Grofom Zeppelinom«.

Po vseh dosedanjih dispozicijah bo zrakoplov priplul najbrže že jutri zjutraj nad Vladivostok.

TOKIO, 17. avgusta. Dočim vlada sedaj v Sibiriji najidealnejše vreme za zračne polete, pa razsajajo trenutno nad japonskimi vodami in kopno japonsko zemljo od časa do časa zelo težki viharji in nevihte, kar more pristanek zrakoplova »Grofa Zeppelina« še zelo otežkočiti.

Šahovski veleturnir u Karlovih varih

Capablanca na čelu. — Bogoljubov zopet poražen.

Včeraj je bilo odigrano 14. kolo turnirja, ki je končalo z novo senzacijo. Bogoljubov, kandidat za naslov svetovnega šahovskega prvaka, je doživel zopet težek udarec. V lepi igri ga je premagal po 42 potezah dr. Tartakower, kateremu je neki posebno navdušeni »kibic« za njegov uspeh takoj izplačal posebno nagrado v znesku 500 Kč. Bogoljubov je zgubil s tem dosedaj že svojo tretjo partijo na turnirju: prvo z Niemcovičem, drugo z Maroczyjem in tretjo s Tartakowerjem. Njegove šanse za časten placement na turnirju so se s tem silno poslabšale in pride k večjemu v poštev za peto nagrado.

Madžarski vele mojster Maroczy, ki je bil v prvi polovici turnirja v zelo slabi formi, je očitno sedaj zopet bolje disponiran. Tudi v 14. kolu ima zaznamovati zmago. Premagal je nevarnega Peruana Canala, ki je v četrtek prisilil Spielmanna h kapitulaciji.

Mattison si je proti Johnerju takoj spočetka zgradil dominantno pozicijo in kmalu odločil igro sebi v prid.

Sicer pa je bil včeraj dan remisov. — Remis so končale partije: Capablanca - Grünfeld, Thomas - Rubinstein, Marshall - Niemcovič, Saemisch - dr. Treybal, Gilg - Euwe.

Prekinjeni sta bili partiji dr. Vidmar - Menšikova po 68 potezah in partija Colle - Becker. Naš prvak ima v končnici enega kmeta več. Colle pa ima damo in sedem kmetov, Becker pa stolp in tri kmete, vendar pa je kljub temu dvomljivo, ali bo Colle dobil igro. Prekinjena je bila

dalje tudi partija Spielmann - Yates. — Spielmann ima enega tekača in štiri kmete, Yates pa enega konjiča in tri kmete.

Viseča partija dr. Vidmar - Yates iz 13. kola je končala remis.

Stanje po 14. kolu je sledeče: Capablanca 10, Spielmann 9 in pol (2) Niemcovič 9, dr. Vidmar 8 in pol (1), dr. Euwe in Grünfeld 8, Rubinstein 7 in pol (1), Bogoljubov 7 in pol, dr. Becker 7 (1), Colle 6 in pol (1), Canal, Maroczy, Mattison, Saemisch in dr. Tartakower 6 in pol, Marshall, Gilg, Johner, dr. Treybal 6, Yates 5 (1), Thomas 4, Menšikova 3 (1).

Danes, v soboto, bodo odigrane samo vse viseče partije, 15. kolo pa se bo vršilo v nedeljo.

Zadnja pot največjega dobrotnika beogradske univerze

BEOGRAD, 17. avgusta. Davi je bil največji dobrotnik beogradske univerze, Luka Čelović, ki je zapustil vse svoje premoženje, vredno okrog 80 milijonov dinarjev, imenovanemu zavodu, pokopan ob škandalozni udeležbi občinstva. Vseh udeležencev v žalnem sprevodu je bilo okrog 80. Oficijelno sta prišla prosvetni minister Maksimović in uradniki prosvetnega ministrstva.

Prispevki za socijalno zavarovanje

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja na dejstvo, da mora od vsakega drugega delodajalca prisilno — to je s politično ali sodno izvršbo — izterjevati zavarovalne prispevke. Po eni strani povzročata to uradu ogromne neproduktivne upravne stroške, po dru-

gi strani pa spravlja mnogokrat v nevarnost njegovo likvidnost. S tem so neposredno občutno prizadeti tudi mnogoteri gospodarski faktorji, kakor so lekarne, bolnice, zdravilišča in razni dobavitelji, ker urad napram njim ne more pravočasno izpolniti prevzetih obveznosti. Res je položaj gospodarstva težak, vendar pa ni tako težak, da polovica delodajalcev ne bi mogla pravočasno plačevati zavarovalnih prispevkov. Temu nevzdržnemu stanju je mnogo krivo pomanjkanje dobre volje in nerazumevanje potreb socialnega zavarovanja s strani delodajalcev, ki bi si mogli precej olajšati plačevanje prispevkov že s tem, da onega dela zavarovalnih prispevkov, ki ga odtegujejo od plač in mezd nameščencev in delavcev, ne puščajo v obratovanje, temveč ga takoj izročijo Okrožnemu uradu. Potem bodo ob zapadlosti predpisa prispevkov morali odvzeti obratnim sredstvom dejansko le še polovico predpisane iznosa prispevkov in ne bodo imeli občutka, da odvzamejo prometu ves znesek hkrati.

Dejstvo, da mora polovico delodajalcev prisilno terjati za prispevke, skrb za znižanje s tem povzročenih stroškov, kakor tudi skrb za likvidnost sili okrožni urad, da se bo moral poslužiti proti nerodnim plačnikom prispevkov vseh zakonitih kazenskih določb.

Današnji tržni dan

je plaval v pravcemat jesenskem razkošju. Dospelo je mnogo raznovrstnih živil, zelenjave, povrtja in sočivja. Na trg je dospelo tudi izredno mnogo perutnine: 556 komadov. Cene za piščance so se gibale Din 12 do 35 komad, kokoši Din 35—40, race Din 25—30; gosi Din 45—60, domači zajci po velikosti in pasmi od Din 10—30 komad. Izredno mnogo sadja je bilo na trgu. Jabolka so stale Din 4—8 kg, rane slive Din 6—12, breskve Din 16—20 kg, hruške Din 3—8, grozdje kg Din 10—12, ljubenice (melone, dinje) kom. Din 10.

Na Vodnikov trg je dospelo 26 vozov krompirja, kumarc, čebule, sadja, fižola. Cene približno kakor na živilskem trgu, kjer smo našli tudi 24 vozov sadja.

Na špeharski trg so iz 10 občin pripeljali na 24 vozovih 42 svinj in 16 telet ter 220 kg svinjskih jeter in pljuč. Ena svinja je bila inhibirana in določena za prosto stojnico, 1 tele pa je bilo radi protipredpisnega postopanja zaplenjeno.

Na trg Svobode je dospelo do sklepa našega poročila 34 vozov sladkega in kislega sena, otave po ceni Din 70—90 ter razne slame po ceni Din 50—60 meterski stot. Trgovina je bila jako živahna. Do sklepa našega poročila je bilo prodanih 33 vozov.

Težka rudniška nesreča

KATOVICE, 17. avgusta. V rudniku Königshütte so eksplodirali jamski plini. V rovu sv. Antona je zasutih 16 rudarjev. Dosedaj so spravili na dan šele 6 trupel ponesrečencev.

boljševiški režim držati celo desetletje, je utemeljeno v stvari sami: ruska zgodovina ne nozna evolutivnega političnega napredka in ne sistema tičnega izobraževanja širokih narodnih slojev. Kruti carski despotizem je dušil človeške in državljanske pravice na eni strani, banke in revolverji kot reakcija proti oligarhiji so pokali na drugi strani. Oba ekstrema sta predstavljala samo mal odstotek ruskega naroda, a bila sta aktivna, široke mase pa so stale indiferentno in apatično napram pojavom dnevnega javnega življenja ob strani. Široke

mase so bile svoj čas objekt carizma, kakor so danes objekt boljševiških eksperimentov. Ko se je rušila stavba carizma, so stale indiferentno ob strani. Le tako lahko razumemo, da je mogla peščica revolucionarjev desetletja tresti v temeljih to ogromno carstvo, in tudi, da ta peščica vodi ruskega kolosa že deset let. Politično neizšolane in indolentne široke mase, ki jih je carski režim smatral kot življenski pogoj za svoj obstanek, so omogočile s svojo indiferentnostjo boljševiški udar in njegovo desetletno vladanje, bodo pa s svojo pasiv-

nostjo tudi povzročile padec sovjetskega režima. Ne politični dogodki, ampak gospodarska nemoč bo končno zrušila sovjetski režim.

Še bo Rusija morala prebroditi mnogo težke preizkušnje, predno bo prešla v fazo pravega demokratskega razvoja. Zakaj ne dajo se v toku nekaj let eliminirati težke posledice stoletnega avtokratskega režima, ki je glavni krivec današnjega stanja v Rusiji. Toda zvezda boljševizma tone. Prav je, da tudi pri nas posvečamo potrebno pozornost boljševiškim eksperimentom.

Sličice iz dečje počitniške kolonije v Šmartnem na Pohorju

Najprej je treba seveda priti gor. Najkrajša, četudi ne najudobnejša pot vodi iz Slov. Bistrice, kamor doseže iz Maribora deloma z navadnim, deloma z ekspresnim vlakom, ki mnogo krat prav srečno potegne izletnike od postaje Slov. Bistrica, v Slov. Bistrico-mesto. Drugod običajnih železniških nezgod, n. pr. trčenja vlakov, na tej slednji progi navadno ni. Poti, ki vodi najprej pod pobočjem pohorskega predgorja in dalje srednjepoložno-strmo proti koloniji ne bom opisoval ter prepuščam ta posel znamenitu potopisu in krajepisu, ki se večkrat oglašuje v »Večerniku«. Nekaj je pa razen razgleda in naravnih krasot le tako imenitnega na tej poti, da ne morem iti kar tako mimo. Je to gostilna z imenitnim vinom, ki prekajša po svoji kakovosti vse božje kapljice daleč naokoli; znane ritoznojske gorice so tudi prav blizu tam. Letoviščniki iz Šmartnega prav pridno posečajo to Bakovo svetišče, pa — sam Bog vedi zakaj — kolnejo pri tem iz dna svojih grešnih duš. Brezbožneži!

Po krasni gozdni poti, točno markirani po vseh predpisih te planinarske umetnosti, prideš najprej do »dependance« kolonije, večje zložljive barake, v kateri spijo manjši in večji (tudi 18letni) otročki moškega spola. Postelje je v njej za 30 oseb. Pa nekam čudno kontrastira ta objekt z okolico. Najprej zbuja nekake mrke spomine na koncentracijske tabore v stari Avstriji za časa vojne in tudi nikake harmonije ni med barako, lepo splaniranim igriščem pred njo, lepim travnikom in bohotnim smrekovim gozdom okoli nje. Blockhausu slična spalna lopa, bi se za oko mnogo ugodneje uveljavljala. Vse tiho, žive duše nikjer!

Čez dve minuti zavije pot na levo in v lahнем vetru plapolajoča državna trobojnica ob jako lični, enonadstropni stavbi ti pove, da si v glavni stanu kolonije. Tu je manj tiho in zapuščen. Kučegazda te sprejme, osobito če imaš količkaj reportersko vizažo, z uprav slovansko gostoljubnostjo, ne razdira praznih besed, pač pa ponuja prigrizek, ledenomrzlo pohorsko vodo, slatino in malinovec ali oranžado, kar se vse zelo prilaga po ravnokar dovršenem potovanju v skoroda neprijetnem višinskem solncu. S čemer seveda ni nikakor izraženo vabilo, naj se reporterji v čim največjem številu podajajo na pot v kolonijo! V hladni brezovi lopi, levo nad poslopjem sedi, prisluškuješ počasnemu, treznemu in jasnemu sermonu ustvaritelja vsega tega čudesa, ki te obdaja ter z radostjo dovoljuješ rahli sapici, da hladi tvoje vroče in zagorelo čelo. Bogata je žetev zamislili, duševnega dela, organizatoričnega in gospodarskega talenta tega možaka in nič se ti ne zdi čudno, da si je on, iniciator, postavil spomenik — na strehi kolonijskega glavnega poslopja. Bila je to ena prvih, a zelo potrebnih njegovih skrbi! Habeat sibi! Čudno kontrastira z njegovim širokim mirom naglo, smoteno, nepretrgano, vedno v črno zadevajoče, na čudodelen stroj spominjajoče brzenje, z glavno, nogami in rekami delujočega bitja, kratkokrilega faktotuma kolonije, ki od ranega jutra do pozne noči kuha, lika, zdravi, gladi, streže, razdeljuje, zabava, kara, vedno dobre volje, vedno vedrega lica... Ohrani Bog Te v cvetju, oj kranjska punca Ti! Seveda ji pri tem prav pridno pomagajo druga razumna bitja, kajti skrb za čez 60glavo kolonijo niso mačje solze.

Dobrodejni mir te objame, opaja se ti duša ob pogledu na častitljivega Areha, njegovo precej oddaljeno družico sv. Uršulo, na junaškega sv. Martina s ciklopnim zvonikom. Krasno leže te gorske naselbine had travniki, vinogradi in temnimi gozdovi južnega pohorskega pobočja! Tam v daljavi kroži kanja nad samevajočimi tratami, brzi golobi režejo smaragdno ozračje, smeli sokol razkazuje svoje letalske umetnosti, nad vsem pa kra-

ljuje mirna solnčna prelest vročega julijskega poldneva. Krasota te obdaja, neskončna in dober moraš postati tam gori, prost vseh pregreh, ki jih ustvarja lažna hiperkultura tam doli v meglenih ravninah.

Klepetavi zvonec se oglasi! Poldne! Od zabave in izprehoda prihite zagoreli fantje in fantiči, zagorela dekleta in deklice, vsi gladni k polnim krožnikom obilnega in nad vse okusnega obeda. Moški spol pospravi urno vse pod streho in »repetatur dosis« ni nič kaj neobičajna beseda pri njem; ženske so šibkejšega teka, krožniki niso vedno polizani. Preveč je dobro, ostajajo! Po kratki molitvi se glasi parola: Ležati! Leže se zabavati! Eno uro! Za zabavo skrbi gramofon, gg. učitelj in učiteljica, nadzoralno osebje, skavtska veličina, ameriški lev, p. d. Puma. Vladajoči akord tu gori poje vedno isto pesem: zabava, zadovoljnost, zdravje, kvišku s kilogrami! Pri vsem tem je seveda neizogibno potrebna neprisliljena disciplina. In v tem se vrlo dobro razume tamošnji generalštab.

Na mizi pozabljeni, s še nespretno roko pisani konceptek pravi: »Libe mammi. Hir ist ser šen und gut. Libe mammi, kum aufi und papi sul a aufi kuma. Gris Got deine pepi!« Spomenik klasične germanistike iz Prundorfa, Poberscha in Möllinga. Ta mamca in druge mamce pa bi prav dobro storile, da bi preveč ne obiskovale svojih »cartkov«, kajti ti obiski niso ravno ugodni za uničevanje sicer razumljivega, sempatija se porajajočega domotožja malih kolonistov.

Popolne zopet sveti mir! Otroci so se porazgubili. Fantje so se šli kopat v deset minut oddaljeno Bistrico, dekleta pa v gozd na maline, črnice in brusnice; vsaka skupina nosi s seboj v nahrbtniku kruh z maslom ali sirom ali marmelado. Kdo bi pa tudi hodil domov na južino?

Ob 6. večerja. Ista slika kakor popoldne. Po večerji pojo svojo prepotrebno pesem zobne ščetke in milo, a sledi temu opravi lu prosti zabava z gramofonom, povestmi, igrami in v zadnjem času s — kinom in radiom. Slednji za sedaj še s tremi slušalkami, na obzorju se pa poraja fin aparat z ojačevalcem. Čudno bo migal z ušesi srnjak, ki hodi v precej neposredno bližino kolonije k studencu si žejo gasiti. Malo višje se pomakne v kraljestvo miru, kjer ga ne bodo motile poskočne viže »Creole«, »Poljubljam Vam roko, madame«, »Ramone« itd. Vražja kultura!

Kronist in reporter morata ljubiti resnico do vseh skrajnosti. Treba se je torej dotekniti tudi senčnih strani v koloniji. — Strašne bolezni zavladajo kedaj tam pri sv. Martinu! Joj, n. pr. Povelje za popoldne se glasi: Fantje na izlet k sv. Uršuli! Vse v redu, skoro vse, kajti trojici večjih kolonistov cela zadeva ni prav po godu. Je pač sitno z malimi na izprehod, sv. Uršulo že tudi poznajo od zunaj in od znotraj, vroče je tudi in — morda je na igrišču lepše. Z enim mim pogledom se tiči sporazumejo, eden zbolil naglo na koleri (najbrže je »nostras« in ne »asiatica«), drugi na paratifusu, ne posebno nevarnem, a tretji na splošni telesni oslabeledosti, ki se s tehničnim izrazom označuje kot »faulitis acuta«. Radi te, sicer katastrofalne nesreče se v koloniji nikdo ne vznemirja, mlajši odidejo k sv. Uršuli, trije nesrečneži pa bijejo par minut pozneje žogo na žgočem popoldanskem solncu, iz barake spremlja glasne »oute« in »goale« čivkanje gramofona: Volga, Volga... Pumi so menda kremplje odstrigli in otopelo mu je zobovje kljub njegovim 18. letom.

Srečna mladež, ki Ti je dano, da prebiješ nekaj tednov v tem gorskem paradizu!

Zdravnik dr. Vilko Marin

ordinira od 12. avgusta naprej zopet redno od 10.—12. in 14.—16. ure v Razlagovi ulici 15, tel. 205

Mariborski in dnevi drobiž

Sprejem tujih učencev v mariborske meščanske šole

Cele počitnice je pač stariše in ostalo javnost vznemirjal sklep krajevnega šolskega odbora v Mariboru, po katerem bi bilo v bodoče zabranjeno obiskovati mariborske meščanske šole otrokom izven mestnega okoliša. Krajevni šolski odbor je bil prisiljen tak sklep napraviti, ker mu primanjkuje prostorov za lastno šoloobvezno deco in okoliške občine ne marajo niti slišati o tem, da bi kaj prispevale za zgradbo nove šole, ki je potrebna ravno radi izven-mestnih učencev.

Sklep krajevnega šolskega odbora pa je prisilil nekatere občine k razmišljanju in že so se začele razgovarjati in izjavljati načelno pripravljenost za prispevanje h gradbenim stroškom. Da pa na drugi strani omogoči otrokom, ki so že doslej obiskovali mariborske šole, da zaključijo pričetno šolanje, je krajevni šolski odbor svoji sklep sedaj omilil. Odslej ne bodo sprejeti v mariborske meščanske šole več novi nemariborski učenci, doseđani pa lahko svoje šolanje nadaljujejo. Vendar se je zvišala šolnina za nje na 400 Din s pripombo, da se od te šolnine nikogar ne oprosti. Pričakovati je namreč, da bodo za revne učence plačale to šolnino njihove domače občine. Ako pa se bo s pomočjo okoliških občin zgradila v Mariboru nova šola, potem bo seveda tudi za otroke iz tiste občine šolnina odpadla. Pripomniti je še, da se smatrajo rodbine, katerih očetje so nastavljali v mestu in stanujejo radi pomanjkanja stanovanj izven mesta, kakor da bi stanovali v mestu. Seveda pa morajo svojo nastavitvev oz. zaposlitev v mestu nedvomno dokazati.

Sklep krajevnega šolskega odbora v tej obliki bo gotovo našel odobravanje tako pri mariborskih davkoplačevalcih kakor tudi pri okoličanih. To je namreč edini izhod iz položaja, v katerega je prišla mestna občina, ker ni gradila novih šol že več let, dočim je mesto zelo naraščalo, in ker se okoliške občine nadejejo priklopiti k mestu, h kateremu vendar spadajo, kar dokazujejo tudi s tem, da pošiljajo svoje otroke v tako velikem številu v mariborske šole. Končno jim le ne bo nič pomagalo, kakor da bodo morale prevzeti tudi del mestnih stroškov na se.

Ministrski predsednik v Mariboru.

Ministrski predsednik general Živkovič se je včeraj popoldne v spremstvu ministra za šume in rudnike, g. dr. Ant. Korošca, na svojem inspekcijskem potovanju po Sloveniji pripeljal v Maribor, kjer je pregledal pisarne velikega župana in srezkega načelstva ter se razgovarjal tudi z oblastnim komisarjem o splošnem stanju samoupravnih poslov. Obiskal je tudi oblastno splošno bolnico, kaznilnico, vinarsko in sadjarsko šolo ter druge ustanove. Povsod je prišel predsednik vladne v stike z meščanstvom ter se z njim razgovarjal o narodnih potrebah in razmerah. Njegovo inspekcijsko potovanje je napravilo najboljši utis na vse prebivalstvo.

Predavanje o vzpenjači.

Danes zvečer ob 8. uri bo imel znani strokovnjak za gradbo vzpenjač g. inž. Rudolf Frank iz Merana v dvorani hotela »Pri zamorcu« predavanje o uspehih včerajšnjega ogleda trase na Pohorju ter o realizacijski možnosti celokupnega projekta. Vabljeni so le gospodje člani pripravljalnega odbora ter drugi zainteresenti.

Konecrt »Drave« v Framu.

Agilno železničarsko narodno glasbeno društvo »Drava« prireja vsako nedeljo koncerte po večjih podeželskih krajih v okolici Maribora. S svojimi nastopi se je »Drava« tako priljubila pri občinstvu, da prihajajo z vseh strani od ljubiteljev slovanske pesmi prošnje, da poleti k njim in jim zapoje par lepih slovanskih narodnih pesmic. Jutri bo koncertiral »Drava« v Framu v gostilni Spurej. Obenem s pevskim odsekom gre v Fram tudi godba, ki bo izpopolnjevala pavze s koncertnimi in plesnimi točkami. Domačini in tudi Mariborčani, uporabite ugodno priliko za nedeljski izlet v Fram! Odhod iz Maribora ob 13.28 uri. Povratek pa z ljubljanskim vlakom ob 22. uri —

»KARO« najboljši čevlji.

Na deški meščanski šoli v Mariboru so dne 27. in 28. avgusta, vslej od 8. do 12. ure razredni (ponavljalni) izpiti. Vpisovanje v vse razrede je dne 30. in 31. avgusta od 8. do 12. ure. Vpisati se morajo ponovno učenci vseh razredov, tudi oni, ki so se vpisali ob koncu šolskega leta. Pri vpisu mora plačati vsak učenec 20 Din za zdravstveni fond. Vplačevanja so oproščeni le oni učenci, ki se izkažejo s potrdilom o uboštvu. To potrdilo izda pristojna občina in ga potrdi davčni urad. Ker so obmejne občine pristale na prispevek za zidanje nove šole na levem bregu, je krajevni šolski odbor dovolil, da smejo biti v II., III. in IV. razred sprejeti vsi doseđani zunanji učenci, ki se pa morajo ob vpisu izkazati, da so vplačali na mestni blagajni prispevek 400 Din (štiri sto Din). Oprostitev tega prispevka ni! V prvi razred zavod ne sprejema zunanjih učencev. Izjemo tvorijo oni, kojih roditelji so zaposleni v mestu a radi pomanjkanja stanovanj ne morejo stanovali tu. Taki se morajo pri vpisu izkazati, da je bila njih tozadevna prošnja v krajevnem šolskem odboru ugodno rešena. Dne 2. septembra je ob 3.30 šolska maša v stolnici. Učenci se zberejo na šolskem dvorišču. V torek, dne 3. septembra je pričetek pouka.

Zaupanje

sloni na

prepričanju

Zaupajte

nam,

prepričajte

se sami!

KARO

so najboljši čevlji

Koroška cesta 19

št. V

Koncert v mestnem parku

bo v nedeljo dopoldne. Svirala bo železničarska godba pod vodstvom kapelnika Schönherrja.

Motnje v želodcu in črevesu.

ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »FRANZ JOSEFOVE« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpu-lentnih osebah, putikarjih in hemorojidalno bolnih. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. Št. I.

Pogrešana živčno bolna ženska.

Že tri dni pogrešajo 54letno Justino Vajlandički je živčno bolna. Odšla je pred 3 dnevi od doma svoje poročene hčerke Kristine in se od tedaj ni več vrnila. Vsa poizvedovanja za njo so ostala brezuspešna, vsled česar ni izključeno, da se ji je pripetila kakšna nesreča. Vajlandičeva je že enkrat poizkušala izvršiti samomor. Je visoke postave, nosi modro obleko ter ima sive lase in nijke črne čevlje.

Ulica Kraljeviča Marka se pogreza.

V Melju vodi tik ob vojašnici novo-urejena in pred kratkim kanalizirana ulica Kraljeviča Marka. Po zadnjem nalivu se je pred hišo št. 13 pogreznila zemlja v širini 1—2 metra in približno do tričetrt metra na globoko. Ker je ta ulica zelo slabo razsvetljena, obstoja nevarnost za nočne pasante; zato je potrebno, da se ta nedostatek čimprej odpravi.

Dr. I. Majcen

do nadaljnjega ne ordinira.

Mežiška dolina in naš nacionalni razvoj

STANJE PRED IN PO OSVOBOJENJU. — AKCIJA INTERNACIONALE. — KLJUČ DO NEOSVOBOJENE KOROŠKE.

To kar je v ljubljanski oblasti trboveljski industrijski revir, to je v mariborski oblasti Mežiška dolina — največji industrijski in rudniški center. Glavno slika in obilježje daje Mežiški dolini rudnik za svinco s svojimi napravami v Črni Žerjavi, Mežici in Prevaljah, ki je največji svoje vrste v naši državi in obenem tudi eden od najmodernejših v Evropi sploh. Za njim prihaja v prvi vrsti do veljave jeklarna na Ravneh pri Guštanju, a pomembna sta tudi oba premogovnika, oni v Lešah in oni na Holmcu. Pod razvojem rudarstva in industrije je kmečki značaj tega našega ozemlja bolj in bolj ginil, in danes je tiho in mirno gospodarstvo na kmečkem posestvu ohranjeno samo še v višjih legah v gorskih vasicah pod Plešivcem, Jankovcem in Strojno.

Ta razvoj od kmečkega gospodarstva do rudarstva in industrije, je bil v glavnem dovršen že pred svetovno vojno in torej tudi pred osvobojenjem. Tisti čas je pa bil za naš nacionalni razvoj na bivšem Koroškem najneugodnejši in ker so bili vsi rudniki in vsa industrija v tujih, nemških rokah, je razumljivo, da je slovenska narodna zavest vedno bolj ginila. Delavstvo, edino od nemških gospodarstev in organizirano v socialistični Internacionali, katero so vodili tudi Nemci, se je vedno bolj odmikalo od kmečkega prebivalstva, ki je v svoji neodvisnosti ostalo precej trdno zvesto svojemu slovenskemu jeziku in narodnosti. Dasi ravno je tedaj tako delavsko kakor kmečko ljudstvo v Mežiški dolini bilo skoraj brez izjeme slovenskega rodu, je nemški vpliv vedno bolj naraščal. Mežiška dolina je tonila v brezbriznost, iz katere pa je že v naslednji ali vsaj v tretji generaciji ostajala nam tuja in sovražna nemška nacionalna zavest.

Osvobojenje l. 1918. in 1919. je zadelo v sredino tega raznarodovalnega razvoja. Zato je bil naš položaj precej težak. Mežiško delavstvo je po ogromni večini ostalo pasivno, en del se je odkrito pridružil našim nasprotnikom in le manjši del je podpiral našo akcijo. Toda Mežiška dolina nam je po sreči bila pridržana brez plebiscita in definitivna odločitev mirovne konference je na mah razčistila pojme. Nemški značaj se je

razblinil v nič in maloštevilni rovarji, ki so večinoma pobegnili preko meje in le v manjšem številu ostali doma, tega prevarata niso mogli niti preprečiti niti zastaviti. Toda duh internacionale je ostal tu celo močnejši kakor v trboveljskih revirjih in se je razvijal tudi še dalje.

Da v takem ozračju ni bila mogoča nobena večja preporodilna nacionalna akcija, je popolnoma naravno, a v zameno so se našli med voditelji delavstva odločni možje, ki so se iskreno postavili na slovensko in državno stališče in v tem smislu tudi usmerili svoje prosvetno in politično delo. Lahko celo trdimo, da so se baš ti voditelji med vsemi internacionalističnimi organizatorji v Sloveniji, če izvzamemo seveda Ljubljano in nekatere druge kraje, najbolj izkazali. Nacionalni preporod je šel v Mežiški dolini torej čisto svoja pota. Naravno pa je, da baš zaradi tega Mežiška dolina niti danes, po desetih letih osvobojenja, ne pomeni v našem nacionalnem življenju tiste postavke, katero bi morala tvoriti po svoji številčni in inteligenčni moči. Njen nacionalni preporod je torej nekakšna separatna, skozi filter socialistične internacionale se razvijajoča kristalizacija.

Na drugi strani je pa treba odločno omeniti, da se slovenska nacionalna inteligenca za Mežiško dolino ni niti toliko brigala, kakor se je za razne druge naše obmejne postojanke in če danes tam nima zaslobe, je kriva v znatni meri tudi sama. Da so se pa poedinl polzkusi več ali manj temeljito ponesrečili, je bilo krivo to, da se je do letošnjega 6. januarja vsak tak polzkus skušal izvršiti s tendenčnim strankarskim namenom. Kakor drugod, smo po osvobojenju tudi tu vse preveč pozabljali, da je za prvo dobo svobode glavna in najvažnejša stvar nacionalni preporod in da bi se temu velikemu cilju morali podrediti vsi drugi, v prvi vrsti pa strankarski interesi. Danes je ta nevarnost vsaj začasno odstranjena in zato bi bilo želeli, da bi naša nacionalna javnost posvečala več nesebične pozornosti Mežiški dolini, kakor jo je doslej, kajti baš Mežiška dolina je ključ do neosvojenega Koroške in bi nacionalno zavodna, trdna in aktivna mogla biti močna opora bratom tam preko.

Iz Varšave — v Plzen

SPOMINI IZZA VELIKIH SOKOLSKIH PRAZNIKOV V POZNANJU IN PLZNU.

Iz Varšave smo se peljali preko poljskega Birgminghama. Lodza, prekoračili zjutraj poljsko-prusko mejo, prišli ob 5.30 v Breslau. Tri ure kasneje smo prevozili prusko-češko mejo pri Mittenwaldu ter mimo Pardubic dospeli ob 15. uri v Prago na Masarykov ozir. Vilsonov kolodvor, kjer smo se našli zopet z našo avantgardo iz Slov. goric. Tam nas je čakal tudi stari čika iz Zemuna.

V Pragi smo se sešli tudi z bolgarskimi »Junaki«, 180 po številu, ki so nas zelo živahno pozdravljali, razen male petorice, ki se še ni mogla vživeti v pravo sokolsko Jugoslovenstvo. Popoldne smo se z izredno dolgim brzovlakom odpeljali proti Plznu. Postaje so kar tekmovalne, katera bo za sokolski praznik lepše okrašena. Med vožnjo nas je doletela strašna nevihta, ki je napravila milijone in milijone škode po vsej južni Češki. Ko pa smo se bližali Plznu, se je vreme že povsem zboljšalo.

Na kolodvoru so naš sprejeli Čehi, kakor znajo pač le Čehi. Ogromne množice naroda so bile silno navdušene, ko so zagledale Sokole in Junake. Odkorakali smo vstric do Sokolskega doma.

Zvečer naš je povabila češko-jugoslovanska liga na prijateljski sestanek v Mestansko Besedo, kjer se je razvila prav prijetna neprisljuna zabava. Prenočili smo dokaj udobno v šoli. Drugi dan smo si ogledali mesto in pa svetovno znane pivovarne »Prazdroj«, kjer se zvari dnevno preko 3000

hl piva. Ogledali smo si varilnice, elektrarno, kompleks parnih strojev, sodarske delavnice, velikanske objekte, kjer se sodčki z neverjetno naglico čistijo, perejo in zopet zasmoljujejo. Zanimiva je filtracija vode, potrebne za proizvodnjo piva. Ko priteče po tri kilometre dolgem vodovodu v pivovarno, ni nič kaj posebno vabljiva. Izgleda, kakor bi tekla po kaki slamnati strehi, tako rjava je. Ko pa preteče maso 36.000 opek, kamenja in peska (kar se vsakih 14 dni menja), je že kristalno čista in tudi zelo dobra in okusna za pitje. (Mesto Plzen ima lasten vodovod za kuhanje in pranje, a za pitje daje pivovarna potrebno vodo.)

Takorekoč zaupno mi je naš Franjo B., ki je tudi prišel na ta izlet, pošeplil, da si bomo tudi kleti ogledali (ki pa navadno niso odprte za širšo publiko), da pa število posetnikov nikakor ne sme presežati 8 največ 10. Skoro nas je vest pekla, ko smo morali marsikomu na vprašanje, kaj čakamo, povedati vse drugo, samo resnice ne. Pa ni šlo drugače.

Torej poglejmo! Pod pivovarno so ogromne, v skupni dolžini nad 9000 metrov, večinoma v skalo vsekane kleti, slavno znane po vsem svetu in v čeških pesmih vsestransko opevane. Temperatura je v raznih oddelkih različna: od 10—1+6. Pivo priteče iz varilnih kotlov v ohlajevalne naprave, od tam v velike lesene kadl, kjer pričinja kvašenje in od tam v vedno bolj mrzle oddelke kleti v ležalne so-

de, kjer počiva dotlej, da je zrelo za izvoz.

Seveda pogostitev gostov s pivom, klobaso in kruhom, je nekaj tradicionalnega.

Glede telovadne slavnosti in telovadbe same omenjam, da so se vršili nastopi vsak dan in je telovadišče Sokola posetil tudi predsednik republike, Masaryk, v spremstvu več državnih funkcionarjev.

V nedeljo, dne 8. julija se je vršil slavnostni obhod. Ogromne mase ljudstva so še v zgodnjih urah zasedle svoje prostore ob cestah, da vidijo povorko, v kateri so bili, menda prvič, zastopani vsi slovanski narodi, od največjega do najmanjšega. V povorki je korakalo preko 20.000 oseb v kroju. Vsa ta masa se je v naravnost vzornem redu postavila na velikem, četverooglatem Trgu Republike, kjer je imel župan Plzna slavnostni govor in pozdrav.

Sokolski dnevi v Poznanju in Plznu so bili s tem pri kraju in zvečer ob 19. uri smo se ob najboljšem razpoloženju odpeljali proti Budjevicam in domov. Omenim naj še, da nam je češka železniška uprava dala na razpolago še dva železniška vagona I. in II. razreda, da nam je bila vožnja proti domu čim bolj udobna. Ker smo imeli v Budjevicah 3 in pol ure časa, smo si ogledali nekoliko mesto in šli v Narodni dom, dokler ni prišel praški brzovlak, ki nas je preko Linca in Gradca končno pripeljal srečno domov.

Zdravo!

Odlikovanja v mariborski oblasti

V resoru ministra notranjih del

so odlikovani:

z redom sv. Save V. stopnje Robert Pohar, politično-upravni uradnik v Mariboru; Anton Banovič, komisar železniške policije v Mariboru; Nikola Obradović, šef pisarne velikega župana v Mariboru; Makso Pogrujica, politično-upravni uradnik pri sreskem poglavarstvu v Ljutomeru in Ivan Gombač, politično-upravni uradnik v Ptujju;

z zlato kolajno za vestno službovanje: Anton Hink in Fran Povšič pri velikem županu v Mariboru; Anton Vidovič pri sreskem poglavarstvu Maribor levi breg; Franc Glavič, okrožni nadzornik v Ptujju; Ivan Valič, Maribor; Srečko Saksida, Maribor; Alojz Sušelj, višji stražnik v Celju; J. Šonc, rajonski nadzornik v Celju;

s srebno kolajno za vestno službovanje: Maks Hlad, višji stražnik v Mariboru; Leopold Šilih, Maribor; Ciril Hren, Maribor; Ivan Šinkovic, Murska Sobota; Ivan Škrinjar, Ptuj; Ivanka Bistravec, Justa Omladič, Marija Andrejčič, vse tri v Mariboru.

V resoru ministrstva pravde:

z redom sv. Save IV. stopnje: dr. Fr. Pichler, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru; Oskar Dev in Fran Pečnik, sodnika okrožnega sodišča v Mariboru; Janko Serneck sodnik v Mariboru.

Z zlato kolajno so odlikovani: Martin Lavrič višji oficijal v Smarju; Ivan Humar, višji oficijal v Mariboru; Martin Zorjan v Ptujju; Fran Jureša v Dolnji Lendavi; Josip Kokalj v Laškem; Ignac Pučko v Marenbergu; Martin Grojner v Mariboru; Fran Boklič v Murski Soboti; Anton Dolenc v Celju.

V resoru prosvete:

Z redom sv. Save IV. stopnje: Luka Brolih, profesor realke v Mariboru; Fr. Gašparin, profesor realke v Mariboru; Fran Kotnik, prof. realke v Mariboru; A. Maleš, profesor gimnazije v Mariboru; Anton Dolar, prof. gimnazije v Mariboru; dr. Fran Kotnik, prosvetni inšpektor v Mariboru; Martin Bedjanič, inšpektor v p.; Josip Kardinar, profesor v p. v Celju; Ivan Vrečko, Fran Mastnak in Josip Kožah, profesorji v Celju; Leopold André, profesor realke v Mariboru; Ant. Pečovnik, Karel Prijatelj, Karel Pribil, Fran Hink, prof. v Mariboru; Anastazija Kopitar, šolska upraviteljica; Anton Bajs, Dragutin Humek, profesorja v Mariboru; Ivan Koropec, sreski nadzornik v Mariboru.

Z redom sv. Save V. stopnje so odlikovani: Matko Ravter, profesor v Murski Soboti; dr. Fran Rostobar, profesor v Mariboru.

Z redom Karagorgjeve zvezde IV. Rudolf Maister.

Z redom Belega orla V.: Dr. Alojz Juvan, župan v Mariboru; dr. Milan Gorišek, župan v St. Lenartu; dr. Alojzij Goričan, župan v Celju; dekan Marko Tomažič v Konjicah; dekan Friderik Horvat v Veliki Nedelji in dekan Anton Podrinski v Zavrču.

Z redom Sv. Save I. stopnje: vseuč. prof. inž. Dušan Serneck v Ljubljani in z II. stopnjo župan ljubljanski dr. Dinko Prc.

Z redom Sv. Save III. stopnje: pomožni škof Tomažič, prof. teol. Josip Hohnjec ter zdravnik dr. Fran Jankovič, vsi v Mariboru.

Z redom Sv. Save IV. stopnje: v Mariboru: Andra Jjubinkovič, upravnik družnice Narodne banke; Josip Hladek-Boninški, profesor glasbe; Ferdo Pinter, veletrgovec; dr. Ivo Sorli, notar in književnik; trgovec Petar Mijović; veleindustrijec Josip Rosenberg; odvetnika dr. Franjo Lipold in dr. Andrej Vebli; inž. Oskar Dračar; odvetnik dr. Leopold Boštjančič; prof. Vasilij Mirk; zdravnik dr. Viktor Kac; veletrgovec Vilko Weixl; predsednik Slov. obrt. dr. Mijo Vahtar in novinar Vekoslav Spindler; nadalje dekan Josip Janžekovič pri Sv. Lenartu; župnik Jernej Frangeš pri Sv. Marjeti ob Pesnici; kanonik Josip Cerjak v Slov. Bistrici; odvetnik dr. Josip Pučnik, istotam; Anton Krejčič, ravnatelj tovarne v Rušah; župnik Vekoslav Cilenšek v Poljčanah; v Celju pa: opat Peter Jurak, notar Avgust Drukar, odvetnika dr. Josip Karlovšek in dr. Anton Ogrizek; ravnatelj Mohorjeve družbe Josip Cajhen; ravnatelj Celjske posojilnice Josip Smertnik; provincialni kapucincev o. Linus Prah in superior lazarisov g. Alojzij Pohar; nadalje dekan Ivan Toman v Vojniku; župan Karel Žerovnik v Lopi; zdravnik dr. Edvard Šerko na Vranskem; župnik Franc Zdošek pri Št. Jurju ob Taboru; dekan Martin Medved v Braslovčah; zdravnik dr. Vid Červinka na Polzeli; župnik Fortunat Korčan v Št. Pavlu pri Preboldu; Julij Sadnik, upok. učitelj v Grobljem; Ivan Vogrinec pri Sv. Frančišku; mestni župnik Alojzij Čizek; zdravnik dr. Vinko Železnikar in šolski ravnatelj in župan Fran Vrečko, vsi trije v Slovenjgradcu; nadučitelj v p. Simon Šalamun v Smartnem; župnik Davorin Ruškar v Misljinu; dekan Ivan Rotner v Škalah; šolski ravnatelj v p. Alojzij Trobej v Šoštanjju; župnik Ivan Hojnik v Koprivnici; župnik Ivan Hornbek v Mežici; nadučitelj v p. Simon Viher v Vuzenici; notar Avgust Kolšek v Marenbergu; advokat dr. Ivan Rudolf v Zrečah; dekan Franc Lom v Šmarju pri Jelšah; šolski upr. v p. Franc Lovrec v Podčetrtku; zdravnik dr. Ferdo Kunej v Št. Petru pod Sv. gorami; zdrav. direktor dr. Franjo Šter v Rogaški Slatini; nadžupnik Franjo Korošec v Sv. Križu pri Rog. Slatini; dekan Franc Šalamon v Rogatcu; župnik Fran Bratušek v Svetinju; odvetnik Ivan Fermevc v Ptujju; župnik Anton Ravšel; v Cirkovcih; odvetnik dr. Matej Senčar v Ptujju; župnik Josip Šink pri Sv. Lovrencu; župnik Alfonz Svet v Ptujju; ptujski župan Miha Brenčič; nadučitelj v p. in župan Janko Zunkovič na Raplju; dekan Jože Weixl v Križevcih; notar dr. Ivan Stojan ter župnik Andrej Lovrec v Ljutomeru; notar Hinko Požun in odvetnik dr. Lenart Boecio v Gornji Radgoni; župnik Jože Klekl v Velikih Dolencih; industrijec in župan Josip Benko ter kaplan Ivan Jelič v Murski Soboti; župnik Ivan Braša v Bogojini; franč. gvardijan in župnik o. Sikst Zbil v Čakovcu; rabin dr. Ilja Grünwald in zdravnik dr. Albin Vlašič, istotam; župnik Stefan Murko v Podturno; vicearhidjkon Ivan Kuhar v Prelogu; župnik Andrej Pišer pri Sv. Jurju v Medmurju; šolski uprav. Adolf Rozinja v Harbeku; nadučitelj v p. Josip Rajšp v Mariboru in trgovec Milko Senčar v Ptujju.

Tujski promet v Mariboru

v mesecu juliju izkazuje sledeče števila: V mesecu juliju je dospelo v Maribor 19.473 oseb in sicer 5568 iz notranjosti države, 7263 iz Avstrije, 4314 iz Čehoslovaške, 1378 iz Nemčije in 950 iz drugih držav. V istem času pa je odšlo iz Maribora 18.923 oseb in sicer 7633 v notranjost države, 6075 v Avstrijo, 3595 na Čehoslovaško, 945 v Nemčijo in 675 v druge države.

Planet Saturn in njegove lune

NAJVEČJI IN NAJZANIMIVEJŠI SISTEM PLANETA IN LUN V NAŠEM SOLNČNEM SISTEMU.

Kakor je Saturn vsled svojih krogov najzanimivejši planet našega solnčnega sistema, tako je brez primere tudi kot središče samostojnega sistema lun, katerih ima celo več kakor veliki Jupiter, namreč deset. Vendar pa Saturnove lune zdaleka niso tako velike, kakor so štiri notranje omenjene njegovega soseda. Največja in edina tako velika, da se znatno približuje Jupitrovim in presega naš mesec, je Titan, ki meri v premeru skoraj 4000 km. Čeravno je mesec Titan tako zelo oddaljen od naše zemlje, ga je vendar mogoče opaziti že z vsakim malo boljšim daljnogledom kot zvezdo devete velikosti. Dva najmanjša Saturnova mesca pa sta le zvezdi sedemnajste velikosti in ju niti z daljnogledom ni mogoče opazovati; odkrita sta bila le s pomočjo najmodernejših fotografičnih sredstev. Eden med temi šestimi trabantih se pa vrti krog planeta prav tako narobe, to se pravi, od zahoda proti vzhodu, kakor smo videli tudi že pri enem mescu planeta Jupitra.

Dočim so Jupitrovi mesci v astronomiji označeni samo s številkami, imajo Saturnovi imena in se po vrsti od središča navzven imenujejo: Mimas, Enceladus, Tetis, Diona, Rea, Titan, Temis, Hiperion, Japetus in Feba. Mimas, ki prvi obkroža planet, je zvezda 13. reda s premerom 470 km. Za enkratno pot krog planeta potrebuje 22 ur in 37 minut. Malo večji je drugi mesec, Enceladus, ki meri v premeru 590 km ter rabi za obkroženje središča 1 dan, 8 ur in 53 minut. Ker je že bolj oddaljen od krogov, ga je mogoče z boljšim daljnogledom prav dobro opazovati. Zopet večji kakor drugi je tretji, Tetis, s premerom 920 km in enkratno potjo krog Saturna v 1 dnevu, 21 urah in 18 minutah. Z naslednjo luno, z Diono, se pa naraščajoče velikosti poruši, kajti ta četrti mesec je zopet manjši; v premeru meri le 890 km in potrebuje za oblet 2 dni, 17 ur in 41 minut. Peta Saturnova luna, Rea, meri 1200 km in obleti planet v štirih dneh, 12 urah in 25 minutah. Ker je Rea nenavadno bleščeca zvezda, so bili nekateri zvezdoslovci mnenja, da je sestavljena iz kakšne svetle kovine, srebra ali zlata, dočim

pripisuje novejša znanost to svojstvo gostejši atmosferi.

To so nekaki notranji mesci planeta Saturna; za njimi se nahaja velik prazen prostor, ki znaša 11.5 planetovih polumerov. Notranji mesci so izraženo v Saturnovih polumerih oddaljeni od središča: Mimas 3.1, Enceladus 3.9, Tetis 4.9, Diona 6.2 in Rea 8.7. Prvi zunanji, veliki Titan, je od središča oddaljen že za 20.2 polumera in daje s tem temu sistemu mnogo podrobnosti z velikim solnčnim sistemom. V razdalji 24.16 kroži potem sedmi mesec Temis s potjo 20 dni in 20 ur, ki pa je zopet majhna zvezda, kakor je majhna tudi sledeča osma luna Hiperion, oddaljena od središča za 24.41 polumerov s potjo 21 dni in 7 ur. Vmes med Hiperionom in sledečim devetim mescem Japetom, se nahaja zopet velika razdalja, kajti Japetus kroži v razdalji 58.9 polumerov v 79 dneh in 8 urah krog Saturna in je le malo manjši kakor veliki Titan in se približuje velikosti naše lune. Najbolj oddaljen od planeta je pa njegov deseti mesec Feba, ki je bil fotografičnim potom odkrit l. 1898., a je bilo šele l. 1904. definitivno ugotovljeno, da je res Saturnov mesec. Feba je oddaljen od središča za 214 polumerov ali za 13 milijonov kilometrov in potrebuje za enkratno obkroženje nič manj nego 440 dni! Zanimivo na tem mescu pa je najbolj to, da kroži kakor eden Jupitrovih, tudi ta krog svojega planeta Saturna od zahoda proti vzhodu, to se pravi, da vzhaja za eventualne Saturnove prebivalce ta mesec tam, kjer drugi zahajajo, zahaja pa tam, kjer ostali vzhajajo.

Kakor o Jupitrovih, tako velja tudi o Saturnovih mescih, da skrivnosti njihovega bistva ni mogoče rešiti. Mogoče je, da so to komaj nastajajoči svetovi, mogoče tudi, da so že dovršili svoje poslanstvo in sedaj umirajo, vendar pa je gotovo, da imajo nekateri atmosfero in torej glavne pogoje za razvoj organskega življenja. Kakšna bitja bi pa mogla živeti na tako majhnih svetovih kakor so nekateri Saturnovi mesci, je za nas prebivalce naše zemlje še večja uganka.

Počutki ruskega letalstva

OBGLAVLJEN PIJONIR RUSKEGA LETALSTVA PRED 200 LETI. — ZANIMIVI POIZKUSI SELJAKOV.

Malokomu je znano, da se je že leta 1729 posrečilo nekemu ruskemu kmetu, da se je s pomočjo svojevrstnih peroti dvignil od tal in tako uresničil starodavne sanje človeštva, čeprav le na nepopoln način. Spomin na to uspešno akcijo je uporabila sedaj sovjetska vlada za velike manifestacije vseh zračnih sil v Moskvi, Leningradu in drugih velikih mestih sovjetske Rusije.

Pogled v zgodovino ruskega letalstva nam pokaže, da je letalstvo takaj mnogo starejše, kakor pa se splošno domneva. Več zanimivih in značilnih poizkusov je zabeleženih v listinah. Prvi poizkusi osvojitve zraka spadajo že v dobo carja Ivana Groznega. Zgodovinarji 16. stoletja poročajo o nekem sužnju plemiča Lupotova, ki je napravil letalski stroj s krili. »Hotel je poleteti k Bogu«, pravi kronist. Toda načrt mu ni prinesel blagoslova. Bil je takoj aretiran, zaslisan, obsojen na smrt in obglavljen. Razosoda pravi dobesedno: »Človek ni ptič in tudi nima peroti. Kdor pa jih kljub temu dela, ravna proti prirodi. Njegovo delo ni od Boga, temveč od hudiča in krivca je treba obglaviti, vreči potem njegovo telo svinjam, da ga požro, njegov peklenki stroj pa izročiti plamenom.«

Seveda ta eksemplarična kazen pionirja ruskega letalstva nikakor ni bila primerna, da bi vspodbujala druge k nadaljevanju njegovega dela. In tako je preteklo celo stoletje, predno je zaznamovati na tem polju nov pojav. Zopet je bil neki kmet, ki je dobil od svojega gospodarja 17 srebrnih rubljev, da je mogel napraviti par kril. Njegovi poizkusi pa so se izjalovili in se mu ni posrečilo, da bi se dvignil od tal. Dobil je zato batine in je moral potem denar odslužiti s težkim delom.

Več sreče je imel l. 1729 neki kovač. Napravil si je mogočna krila, v katera je mogel zlesti kakor v rokave. Tudi na nogah si je pritrdil krila, na glavo pa je nataknil pisano perje. In res se mu je posrečilo, da je preletel zvonik vaške cerkve. Ko pa se je spustil na streho, je ves razkačen pridiral pop, ga nagnal doli, mu sežgal krila in ga vrh tega preklel.

L. 1731 je napolnil v Rjazanu neki pisar, kakor opisuje kronist tedanje dobe, »neki balon s peklenkim di-

mom in hudič ga je dvignil nad breg.« Za plačilo je bil izgnan iz mesta. L. 1896 se je posrečilo kmetu Lemaunu konstruirati aparat, s katerim se je dvignil visoko v višave. Nesreča pa je hotela, da so se mu v višavah potem krila polomila, nakar je padel na tla in se ubil.

Toda od tedaj so ruski izumitelji z neumornim delom in žilavostjo že silno napredovali in dosegli v osvojevanju zraka kolosalne uspehe.

Sport

Kasaško društvo v Mariboru priredi dne 15., 21. in 22. septembra svojo jesenski kasaški meeting.

Ljubljana - Maribor.

Jutri bodo merili mariborski nogometaši svoje moči z ljubljanskimi. Zadnje srečanje obeh reprezentanc je končalo z zmago Maribora. Ljubljana bo gotovo zastavila vse svoje sile, da popravi svoj zadnji poraz. Izgledi obeh mest so prilično enaki. MO je postavil sledeče moštvo: Koren II., Koren I., Barlovič, Konič ali Hreščak, Kirbiš, Seifert, Bertonec, Najzer, Tergletz, Vodeb, Starc.

Gradjanski v Nemčiji.

V tretjem srečanju Gradjanski ni imel sreče. Igrali so v Wormsu proti FC Wormatia, ki so ji podlegli 0:3. Nemci so igrali precej ostro, tako da sta morala Perška in Gmajnički zapustiti igrišče.

Protest BSK

bo kakor izgleda padel v vodo. Splitski podsavez je namreč ugotovil, da Čulić ni igral prvenstvenih tekem v Tivtu, ker sploh ni bil verificiran za »Orient«. BSK je skoro gotovo nasedel lažnjivim govorcem.

Velika dobrodelna invalidska tombola.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru priredi v nedeljo dne 8. septembra ob 2.30 popoldne na Trgu Svobode veliko javno tombolo v korist in podporo najrevnejšim vojnim žrtvam. Ker bo ta prireditev socialnega in dobrodelnega namena, se vsled tega občinstvo in vsa javnost naproša, da akcijo po možnosti podpre; zlasti prosimo podjetnike, trgovce in obrtnike, da pomagajo s prostovoljnimi prispevki ali dobroti in da gredo pooblaščenim zastopnikom na roko, kadar pridejo prosit podpore in pomoči.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 144

Oblekel se je, napravil si drug obraz, odšel iz doma in dospel k Velikemu Kanalu.

Velika zmešnjava je bila v njegovih mislih.

Tako blizu Altierijeve palače, tako blizu Leonore se vendar ni mogel odločiti, da zapusti Benetke. Bleda nada, ki vodi srca, kadar prekipeva njih ljubezen, je zadrževala tudi njega v obotavljajnu na bregu kanala.

Brezupno je mahnil z roko ter šel na Olivolski otok in se potikal tam nekaj ur, nakar se je zopet znašel pred Altierijevo palačo, ne da bi se bil odločil za kakršnokoli gotovo namero.

Tako daleč je bil razdvojen sam s seboj, da je že dvomil, ali je maščevanje sploh potrebno.

»Čemu, ko pa nikdar več ne bom videl Leonore! In če jo bom videl, jo bom oddaleč, in bom še bolj trpel.

»Da, čemu se maščevati! Čemu delati! Čemu živeti!«

In navdalo ga je strašno čuvstvo, da življenje pritiska nanj z ogromnostjo in da je najboljša usoda, ki ga more zadeti — smrt! ... Odreči se vsemu! ... Pozabiti vse v naročju smrti! ...

Takšno je bilo stanje njegovega duha, ko je zapazil, da se polagoma bliža noč. Obrnil se je, odšel tjavendan, šel mimo Imperijine palače in krenil nato, ves ubit od neizmerne trudnosti proti hiši v pristanišču. Zazdela se mu je nekakšno zavetje, kjer najde vsaj malce počitka za svoje telo, vsaj malce miru za svojo dušo.

Ko je stal zopet v sobi, kjer je umrla njegova mati in kjer se ji dolga leta ni bilo izpremenilo, ga je res nekoliko minil njegov nemir.

Ves srd, ves obup, vsa njegova žalost današnjega dne, se je stopila v par gorečih solz, ki so mu spolzele po licih

Začel je hoditi počasi semintja, misleč zdaj na Foscarija, kateremu je bil zadal tako težek udarec, zdaj na Bembo, ki je ušel njegovi osveti.

Naenkrat pa je njegovo uho prestreglo rahlo škripanje pri vratih; ustavil je svoj korak.

Še isti hip je zaškripalo iznova, toda močneje; zapah je odskočil treskoma, vrata so se odprla na stečaj, in četa biričev je planila v sobo.

Roland je z bliskovitimi zamahom pesti prevrnil trsko, ki je svetila v sobi.

Nato je brez besede skočil v tisti kot, ki je bil najbolj oddaljen od duri, to je, v bližino okna.

Četvorica biričev se mu je približala v sklenjeni gruči z bodalom v roki.

Eden izmed njih je zarohnel:

»Vdaj se sam!«

Roland je krepkeje stisnil široko bodalo, ki ga je bil potegnil izza pasu. V mraku je preštel biriče. Bili so štirje. Njih pripravljena stoja, njihovo trdno in oprezno početje in ravnanje, vse je pričalo Rolandu, da ima opravka z odločnimi ljudmi.

Videl je, da je izgubljen.

Res je mogel še zadati par odiočilnih udarcev, toda jasno je bilo, da mora podleči, preden zmore vse nasprotnike.

Ti štirje biriči, ki bi bili na prostem le neznatna nevarnost za Rolanda, so bili v tem tesnem prostoru strašna mašina, ki ga je morala zdrobiti.

Pripravil se je na boj do zadnje kaplje krvi.

»Ali se vdaš,« so rohneli policaji.

Namesto odgovora je Roland silovito sunil z roko. Eden izmed biričev je zajavkal in odletel nazaj. Ostala trojica je z molčečo besnostjo navalila nanj.

Toda komaj se je to zgodilo, komaj je dvignil roko, že so beriči zakričali v silni grozi. Strašen sunek je podrli beriče na kup in Roland je obstal z dvignjeno roko v največji osuplosti. Nekaj je bilo treščilo v sobo kakor orkan; divji orjak, čigar herkulске oblike so se zdele v nočnem mraku še bolj ogromne, je planil vanjo, preklinjaše z rohnečim glasom; njegova velikanska roka je mahala žviž-

gaje po zraku in padala po bericih. Nato je dvignil stol in razdrobil okno, namesto da bi ga odprl po krščanski; pograbil je prvega beriča, ki mu je prišel pod pesti in ga z vso silo zalučil v globino; začul se je zamolkli padec trupla, ki se je razbilo na kamnatih ploščah nabrežja.

»Eden!« je zarjul orjak.

Nato je nadaljeval svoje strašno opravilo:

»Dva! ... Trije! ... Štirje! ... Ali jih ni nič več? Kdo je zdaj na vrsti? ...«

Vsi štirje biriči so ležali spodaj na tlaku, ubiti, v mlaki krvi ...

»Skalabrino! Skalabrino!« je viknil Roland.

»Jaz sem, gospod! Zdi se, da prihajam o pravem času! ... Toda beživa, naglo! ...«

Planila sta po stopnicah.

Toda ko sta dospela v vežo in sta hotela skočiti na prosto, se je začul zunaj trušč mnogih korakov, in neki glas — Bembov glas — je zakričal:

»Obkolite hišo! Preiščite jo! Le noter! Pobjite vse, kar dobite!

»Strela!« je zahropel Skalabrino.

»Stoj! Udariva!« je dejal Roland.

»Ne, gospod, vrniva se ... Bog, z menoj! ...«

Bembo je spodaj čakal, kako se bo posrečilo njegovim štirim bericem, ki jih je pobral na poti. Dvignil je oči proti razsvetljenemu oknu.

»Tu gori je!« je zamrmral. Zadihaje se, kakor da bi bil bericem korak za korakom, je godrnjal od hipa do hipa:

»Zdaj gredo gor ... zdaj so v prvem nadstropju ... tako ... zdaj stoje pred vrati ... zdaj vdirajo ... zdaj so v sobi ... Oh! Luč je ugasnila ... Zdaj so se udarili! ...«

Bembo je stopil iz svojega zatišja v polno luč.

Tako napeto je zasledoval dogodke tam zgoraj, da ni videl kako je moška postava stopila v vežo in se po stopnicah pognala v teku navzgor.

Naenkrat pa se je okno odprlo! Bembo je začul ropot razbitih naoknic. Črna masa je priletela po zraku in padla je kardinalu pred noge.

Nekaj statistike o naši migraciji

Padajoča tendenca v izseljevanju leta 1928 in letos.

Izseljeniški komisariat v Zagrebu je izdal nekaj statističnih podatkov o naši emigraciji. Leta 1928 se je izselilo iz naše kraljevine v prekmorske kraje 21.789 oseb, za 187 manj nego v l. 1927, ki sploh izkazuje največje število izseljencev tekom 10 let. Padajoča tendenca se kaže tudi še letos (v I. tromesečju 1929 je padla za 27% napram istemu razdobju v letu 1928).

Tekom 10 let se je izselilo iz države 136.000, vrnilo pa 71.000 oseb.

Lani — 1928 — se je največ ljudi izselilo v A r g e n t i n o (4784), pred

vsem radi omejitve vseljevanja v anglosaksonske dežele. Argentina je sploh tekom zadnjih 2 let postala najvažnejša dežela za našo emigracijo. Največ je šlo tja ljudi iz Hrvatske (2579), Dalmacije (1920), Vojvodine (1549) itd.

V K a n a d o je šlo od nas 5921 oseb, za 1265 več nego l. 1927, in je to najvišja številka naše emigracije v Kanado sploh. Radi omejitve se jih bo letos največ polovico toliko lahko vselilo v Kanado. Največ jih je šlo zopet iz Hrvatske in Slavonije (2075), iz Vojvodine (1337), iz Slovenije (1008).

V Zedinjene države je šlo lani 4796 oseb, nekaj več nego leta 1927. Izgleda, da se bo število naše emigracije v Zedinjene države stabiliziralo. Tudi tja jih je šlo največ iz

Hrvatske (1818). Iz Slovenije 951. Število izseljencev v U r u g u a y (1892) je lani zelo poskočilo (dvakrat več nego l. 1927). Sploh se jih je lani izselilo tja več nego v vseh letih poprej. Največ zopet iz Hrvatske (754), iz Slovenije 364.

Izseljevanje v C h i l e je lani padlo (375). Tam je zdaj krog 12.000 naših ljudi. Istotako v B r a z i l i j o (500), A v s t r a l i j o (436, izključno iz Dalmacije in Primorja), N o v o Z e l a n d i j o (88 napram 130 l. 1927). Poskočilo pa je število izseljencev v j u ž n o A f r i k o (od 63 na 90). Za M e h i k o, B o l i v i j o, P e r u in ostale dežele latinske Amerike je število izseljencev ostalo na prejšnji višini (krog 50 na vsako deželo).

Tekom 10 let je tretjina naših izseljencev (krog 46.000) odšla v Zedi-

njene države, krog polovica vseh (67.217) pa sploh v anglosaksonske dežele.

Največ izseljencev so dale lani Hrvatska in Slavonija (8600), Dalmacija (3509) in Slovenija (3162). Za Srbijo Bosno in Črnogoro ni izseljevanje čez morje skoro nikak problem.

Po poklicu je bilo lani največ izseljencev kmetov (14.463), po veroizpovedi katoličanov (17.191). Po narodnosti je bilo 14.939 Srbov, Hrvatov in Slovencev, 3092 Nemcev, 985 Madžarov, 196 Čehoslovakov in Poljakov, 190 Rumunov itd.

Pristopajte k stavbnici zadrugi »Ribniška koča« kot zadrugi člani! Deležji à Din 100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniške koče« r. z. z. o. z. v Mariboru.

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasni trgovskoga ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Elektromotorji »Škoda«

za obrt in poljedelstvo stalno na skladišču pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. Izvršuje montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj. Velika izbira svetilk, elektroblaga, konkurenčne cene. 117

Zavesa, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo senčnike, vezanine, monograme naročite najceneje pri Olgji Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozil bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najbolje, najhitreje in najceneje samo pri tvrdki M. Iger-ja sin, Maribor Gosposka ulica 15. 1547

Čenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, izdelanega in po načrtu: spalnice, jedilnice, kuhinje, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištva tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4.

Sobo- in črkostlikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različnimi kombinacijami.

Profesor F. Gasparin,

Maribor, Vrbanova 57, vzame dijaka v popolno oskrbo. 1937

Učenko za šivanje belega perila,

ki dobi vzdrževalnico se takoj sprejme. Naslov pove uprava »Večernika«. 1934

Zimo staro

(obnošene posteljine blazine) kupi sedlarska delavnica na Slomškovem trgu št. 6. — 1928

Učenca

sprejme manufakturna trgovina, Srečko Pihlar, Maribor. 1904

3.7 HP-dinamo

malo rabljen se ugodno proda. Pisrna vprašanja na upravo pod »Dinamo«. 1977

Na prodaj

dvostanovanjska nova hiša, davka prosta, z dvema vrtoma in z vsami pritlikinami, blizu mesta Maribora na Teznu, blizu šole in kolodvora, takojšnja vselitev, za ceno Din 105.000, s celim posestvom vred, ki bi bilo prav primerno za vrtnarja ali mesarja pa za ceno Din 165.000. Pojasnila pri gospodu Franjo Špeš, Maribor, Linhartova ulica 18. 1901

I ali 2 dijaka

sprejme v celo oskrbo učiteljska družina v neposredni bližini srednjih šol. Pomoč pri učenju. Naslov se izve v upravi »Večernika«. 1975

Dve prazni sobici

oddam zakoncema brez otrok, malo se lahko porabi eventualno za kuhinjo. — Naslov pove uprava »Večernika«. 1976

Stanovanje,

soba in kuhinja in prazna soba se odda s I. IX., Dušanova 9. 1974

Lokal,

primerni za trgovino z delikatesami in vinotočem ali slično se oddajo v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 1960

Trgovino s kurivom

in stanovanjem oddam v najem. Naslov v upravi lista. 1901

Trgovski sluga,

začetnik se sprejme takoj v špecerijsko trgovino Dobljekar, Tattenbachova ul. 3. 1959

Ključavničarskega vajenca

sprejemem takoj. Pollak, Aleksandrova c. 49. 1958

Lepa mesečna soba,

garantirano čista, mirna, posebnim vho dom in električno razsvetljava v bližini glavnega kolodvora in mestnega parka se takoj odda solidnemu gospodu. Naslov in čas ogleda se izve v upravi »Večernika«. 1972

Prodaj po znižani ceni

popolnoma nov izvrsten gramofon (kovček). Naslov pove uprava »Večernika«. 1953

Ruski koncert

balalajka s petjem v zboru in solo petjem. Poje bivša dvorska pevka carske opere v Petrogradu g. Papčinsky. Koncert se vrši vsak dan in ob vsakem vremenu od 17. do 23. uri v kavarni »Park«. 1954

Dve prazni sobi

za pisarno ali obrt oddam. Aleksandrova 48. 1965

Kupim stare moške obleke,

ročni voziček in stenska ogledala. Pisnene ponudbe naj se pošljejo na ime: Makor, Rajičeva ul. 1, Maribor. 1967

Pletilje se sprejmejo

M. Vežjak, pletarna, Maribor, Splavarska ul. 6. 1966

Hišo v Mariboru

s tremi sobami, kuhinjo, velikim vrtom in hlevom prodam. Naslov v upravi lista. 1950

Dobro ohranjen otroški Brenabor voziček

prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 1951

Instruktor za grščino

se sprejme takoj v svrhu ponovitve snovi za III. gimnazijski razred. Popolna preskrba. Plača po dogovoru. Naslov pri upravi lista. 1981

Proda ali v najem

se da enodružinska hiša na Betnavski cesti št. 35. Stanovanje obstoji iz kuhinje, štirih sob in kopalnice. Pri nakupu hiše ugodni plačilni pogoji. Posojilnica v Mariboru, Narodni dom. 1982

Zamenjam proti mlajšemu konju,

kobilo, ki bi bila primerna k našemu drugemu konju. Naslov v upravi »Večernika«. 1978

Naznanilo!

Ker sem edino podpisani Oton Pelan, kot edini imejitelj tvrde oblačilnice Drava, Oton Pelan, Maribor, Gosposka ul. 37 upravičen prevzemati plačila mojih dolžnikov, s tem izjavljam, da bom priznal le ona plačila, ki bodo izročena osebno meni.

Maribor, 17. avgusta 1929.

OTON PELAN,
MARIBOR, Gosposka ul. 37

Izjava!

S tem preklicujem vse žaljivke, s katerimi sem v moji razburjenosti žalil g. železničarja Franc-a Windisch-a in Ivana Ribič-a ter prosim tem potom oba imenovana, da mi odpustita.

Maribor, dne 17. avgusta 1929.

1979 FRANJO GORJAN.

Gostilna PLOHL, Tezno

(vojaško vežbališče)

vsako nedeljo popoldne **KONCERT.** Mrzla jedila, izborni vinček ter vedno sveže pivo v sodčkih gostom na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča

Gostilničar

ODVETNIK DR. FRAN IRGOLIČ V MARIBORU

je preselil svojo pisarno iz dosedanjih prostorov v Cvetlični ulici št. 13/II na

Aleksandrovo cesto št. 48/I,

pri Glavnem kolodvoru v hiši mizarisk. mojstra Kompara, prej veletrgovina Gaspari-Faninger

1949

Vzorna gospodinja

vkuhaya samo z Rex-aparatom raznovrstno sadje, sočivje itd., ker le v Rex-steklenicah vkuhano sadje ohrani naravni okus. Edina zaloga v Mariboru

Ivan Kovačič

Koroška cesta 10 in Slovenska ulica 10. 1594

KLOBUKE

najnovjših modernih oblik v veliki izbiri po ugodnih cenah pri **JAKOB-U LAH-U, MARIBOR** GLAVNI TRG 2 1288

Kadne in solnčne kopelji-masaža.

Podpisana si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem uredila Ob bregu št. 23 (poleg bivšega mestnega kopaljšča) kadne in solnčne kopelji z najmodernejšimi pripravami. Čenjenemu občinstvu se v ljudo priporočam in prosim za obilen obisk.

Kopaljšče je damam na razpolago vsak torek, sredo, četrtek in soboto, gospodom pa vsak ponedeljek in petek od 8.—19. ure. 1968

Julijana Kefer.

Tovorni auto s prikolico na prodaj.

Pojasnila daje: **CIGLARNA LUBREG**
1980

Kam v nedeljo?

Vsi k Sv. Petru v gostilno Božič,

ki toči najboljša vina v vsej okolici in nudi dobra, topla in mrzla jedila. Vsak dan radio koncert. 1971

Pisarniško moč

zmožno slovenskega, srbskega in nemškega jezika, kakor strojepisja in stenografije sprejme takoj 1970

eksportna hiša

Srečko Krajnc, Sv. Lenart v Slov. gor.

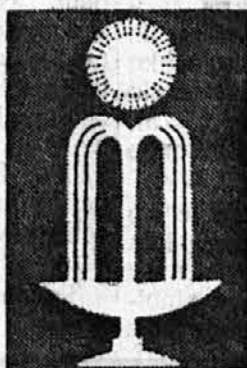
GRAZER MESSE

(Graški velesejm)

od 31. avgusta do 8. septembra t. l.

Zdrav človek

Tujsko prometna razstava

Nega domače živali

Telesni šport na Štajerskem

Zdravstvena nega človeka in domače živali

Raznovrstna velika zabavišča 1952

Zahtevajte povsod „Večernik“

Mariborska lesna industrija

AL. DOMICELJ

Koroška cesta 46 Telefon 160

Parna žaga in strojno mizarstvo

Izdeluje pohištvo, oprave trgovskih lokalov, ladijski pod, okvirje itd. Prevzame vsa mizararska gradbena dela in popravila.

Postrežba solidna. Cene zmerne. 1973

Kis za vlaganje kumarc,

kakor dvakrat žgana slivovka in vinski cvet za konzerviranje jagod, zelenci itd. priporoča po najnižjih cenah

veležanjarna 1964

ADALBERT GUSEL

Maribor, Koroška 18, Aleksandrova 39

TRENCH COAT

za dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

Otvoritveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom 19. t. m. otvorila

trgovino z mešanim blagom

v Magdalenski ulici 32

Potrudila se bom postreči cenjenim odjemelcem z najboljšim, vedno svežim in cenanim blagom.

Za obilen obisk se priporoča

Štefanija Tement.

Vinotoč pod vejo

v vinogradu Dr. Glančnik (prej Dr. Turner) poleg vinorejske šole **se otvori** 17. avgusta. - Fina vina.

Galanterija

drobnarije, parfumerija, papir, perilo, pletenine, vrvarski izdelki itd. na debelo in drobno!

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska ulica 26. 1903

Dober nakup

zviša Vaš promet, zato obiščite

LIPSKI JESENSKI

VELESEJM 1929

splošni, tehnični, stavbeni velesejm 25.—31. VIII.
tekstilni velesejm 25.—28. VIII.
velesejm športnih predmetov . . . 25.—29. VIII.

Vsa pojasnila se dobe pri častnih zastopnikih

za Mariborsko oblast: **Dr. Leo Scheichenbauer**, kem. laboratorij, Maribor, Trg Svobode 3. Tel. 103

za Ljubljansko oblast: **Stegu**, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925 1878

Pristen švicarski ementalec

Svicarski in domači sir v škatljah
Gorgonzola — Holandski — Eidamski sir — karpatski primzen — garnirani liptavski sir — domači polementalec — alpski trapistovski sir (a la „Marija Zvezda“) — laški parmezani kakor tudi velika zaloga raznovrstnih vedno svežih delikates.

Posebnost: Strossmajerjeva slivovka.

Specijalna trgovina s sirom in delikatesami
L. UHLER, MARIBOR, GLAVNI TRG STEV. 14

VREČE ZA HMELJ

kakor juta metersko blago

dobavi takoj in najceneje

„IMPEX JUTA“ d. d. ZAGREB
po svojem zastopniku **JANKO UHLER**

Agentura in komisija
MARIBOR, STOLNA 6

Zahtevajte ponudbe!

KIS ZA VLAGANJE

kumarc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovka, rum, konjak itd.
Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri tvrdki **Na debelo!**

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

tovarna za izdelovanje dezertnih vin in sirupov. 1501